

1. ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΚΟΣΚΙΝΑ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Μέσο: ΑΞΙΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 01/07/2017 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 01/07/2017

Σελίδα: 1

← Πωλητήριο Shop

← Καφέ Cafe

← Εισιτήρια Tickets

← ♿

ΣΕΛ. 28-29

Η Κ. Κοσκινά του Εθνικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης μάς μιλάει

1. ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΚΟΣΚΙΝΑ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Μέσο: ΑΞΙΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 01/07/2017 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 01/07/2017

Σελίδα: 27

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Η **Κατερίνα Κοσκινά** του **Εθνικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης** μάς μιλά για τις δράσεις του μουσείου

ΣΕΛ. 28-29

art business

Επιμέλεια ενότητας: **Ερίνη Πισόδη**

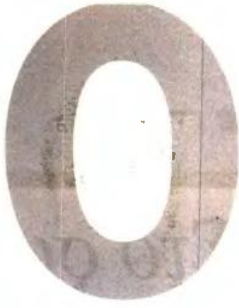

ΦΩΤ.: VLADISLAV ZUKOVSKY

ΦΩΤ.: ΜΕΝΕΛΑΟΣ ΜΥΡΙΑΛΛΙΣ

Κατερίνα Κοσκινά

«Πρέπει να απαλλαγούμε από

Η Κατερίνα Κοσκινά από το τιμόνι του Εθνικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης μάς μιλά

Η συνέντευξη με την Κατερίνα Κοσκινά, τη διευθύντρια του Εθνικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης, δεν είναι κάτι εύκολο. Ο χρόνος πιέζει αμείλικτα και δεν υπάρχει λεπτό ελεύτερο. Παρότι εξαιρετικά απασχολημένη μας υποδέχθηκε με ευγένεια και μιλήσαμε για την πολυσυζητημένη Documenta 14, για τους στόχους της στο ΕΜΣΤ και για τη θέση της σύγχρονης τέχνης στο σημερινό πολιτιστικό γίγνεσθαι

- Μόλις λάβατε ένα πολύ σημαντικό έγγραφο
- Μας φέρατε γούρι. Μόλις λάβαμε το έγγραφο που αφορά στην έγκριση του εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας, το οποίο πέρασε από το ΣΤΕ και μένει να γίνει προεδρικό διάταγμα. Το περιμέναμε πολλά χρόνια. Δεν είναι μόνο το ΕΜΣΤ που δεν έχει. Είναι κι άλλα μουσεία. Είναι το «ευαγγέλιο» για τη λειτουργία μας, είναι το «κλειδί» για να προχωρήσουν κάποια πράγματα.

- Σε ποια φάση βρίσκεται σήμερα το ΕΜΣΤ;
- Το μουσείο βρίσκεται σε πάρα πολύ καλή φάση σε ό,τι αφορά τις δράσεις του. Ενώ τύποις δεν έχει λειτουργήσει, τουλάχιστον όχι πλήρως, είναι εξαιρετικά δραστήριο και έχει δημόσια παρουσία και στην Ελλάδα και, κυρίως, τους τελευταίους μήνες και στο εξωτερικό.

Καταλαβαίνω πάρα πολύ τη θεσμική αναγκαιότητα των επίσημων εγκαινίων και θεωρώ ότι έτσι πρέπει να γίνει, παρ' όλα αυτά για εμάς, τους εργαζόμενους σε αυτό το μουσείο, το σημαντικό είναι ότι το μουσείο «εκτιθεται», εκθέτει με σημαντικότερη παρουσία, σε μεγάλης εμβέλειας διεθνείς δράσεις. Τέτοιες είναι: η 57η Μπιενάλε της Βενετίας, που τρέχει τώρα, στην οποία συμμετέχει το ΕΜΣΤ, ως εθνικός επίτροπος, και συμμετέχει στο παράλληλο πρόγραμμα της Μπιενάλε με την έκθεση του Jan Fabre, με την έκθεση «Γουαλί και κόκκαλο 1977-2017».

Φυσικά, τεράστια σημασία είναι και η συνεργασία με την Documenta 14, με την οποία το ΕΜΣΤ συνεργάζεται όχι μόνο εδώ στην Αθήνα, αλλά κυρίως στο Κάσελ. Είναι η πρώτη φορά που ένα ελληνικό ίδρυμα συμμετέχει σε μια τόσο σημαντική έκθεση με συμμετοχή περίπου 83 καλλιτεχνών, Ελλήνων και

ξένων. Ακόμα πιο σημαντικό είναι ότι ουσιαστικά δεν πρόκειται μόνο για έκθεση, αλλά για την πρώτη από ίδρύσεως του μουσείου παρουσίαση της μόνιμης συλλογής του. Αυτό είναι τεράστια σημασία γιατί συμβάλλει καθοριστικότερα στο να μάθει κάποιος την ύπαρξη του μουσείου, αλλά κυρίως να γνωρίσει και τη συλλογή του. Γιατί, βεβαίως, η συλλογή δεν είναι κάτι που έγινε εκθέσι, είναι κάτι που ξεκίνησε να χιτίζεται το 2000 με την κυρία Καφέτσκα και συνεχίζεται τώρα.

Προηγήθηκε η έκθεση σε συνεργασία με το Μουσείο Αγίας Πετρούπολης για την έκθεση «Genii Locii», που τελείωσε το 2017, και η συνεργασία με το Μουσείο της Αμβέρσα, με την έκθεση «Κρίσιμοι διάλογοι - Αθήνα Αμβέρσα», με την οποία το ΕΜΣΤ ξεκίνησε τη λειτουργία των περιοδικών του εκθέσεων, δηλαδή τη λειτουργία περίπου του μουσείου κυρίως, όπου αυτό ξεκίνησε τον Οκτώβριο του 2016 και αυτή τη στιγμή συνεχίζει η έκθεση και εκτιμάται και στην Αμβέρσα τμηματικά και αυτό θα διαρκέσει μέχρι τον Φλεβάρη.

- Πώς προέκυψε η συμμετοχή της Ελλάδας στη φετινή Documenta;

- Ο διευθυντής της Documenta, Adam Szymczyk, κατέθεσε την πρότασή του στο ίδρυμα να γίνει μια έκθεση με τίτλο εργασίας «Μαθαίνοντας απ' την Αθήνα», η οποία δεν θα γίνει μόνο στο Κάσελ, όπως γίνεται από το '55, αλλά για πρώτη φορά θα γίνει ταυτόχρονα σε δύο πόλεις. Η μία θα είναι το Κάσελ και η άλλη θα είναι η Αθήνα. Η πρότασή του δεν ήταν να φτιάξει μία έκθεση στο Κάσελ και να την μεταφέρει στην Αθήνα ή το αντίστροφο. Ήταν να φτιάξει μια έκθεση η οποία θα έχει διάρκεια 160 μέρες, αντί 100 όπως εθιστικά.

Η έκθεση θα τρέξει παράλληλα στις δύο πόλεις για ένα διάστημα και η μία έκθεση θα αποτελεί «καθρέπτη» της άλλης. Δηλαδή, οι ίδιοι καλλιτέχνες που ήρθαν και έκαναν έργα στην Αθήνα, οι ίδιοι καλλιτέχνες κάνουν άλλα έργα στο Κάσελ. Βλέπουμε στην ουσία δύο διαφορετικές εκθέσεις στην Αθήνα και στο Κάσελ. Με τους ίδιους συντελεστές, αλλά δύο. Εμείς, το ΕΜΣΤ, έχουμε έναν άλλο ρόλο εδώ και έναν άλλο ρόλο εκεί.

«Στο μουσείο δεν θέλουμε μόνο τους γνώστες, θέλουμε όλο τον κόσμο»

- Μιλήστε μας για τη συμμετοχή του ΕΜΣΤ στην Documenta 14

- Η Documenta 14 διοργανώθηκε από το ίδρυμα της Documenta, και τρέχει σε 45 σημεία στην Αττική. Σε ό,τι αφορά τη συμμετοχή του ΕΜΣΤ, η Documenta παρουσιάζει έργα πέντε καλλιτεχνών από τη συλλογή μας. Είναι οι Βλάσσης Κανιάρης, η Χρύσα, ο Στιβεν Αντωνάκος, Βία Δανου και ο Γιώργος Λάμπας. Τα πέντε έργα από τη συλλογή του μουσείου που συμμετέχουν τα επέλεξαν οι επιμελητές της Documenta.

- Η παιδεία και η πολυετής εμπειρία είναι τα «όπλα» που σας βοήθησαν να αντιμετωπίσετε το δύσκολο εγχείρημα που λέγεται «Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης»;

- Η εξειδικευμένη παιδεία μου και η εργασία μου σε χώρους όπως το Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης της Θεσσαλονίκης, το Ίδρυμα Κωστάκου, και αλλού, βοήθησε στο να αντιμετωπίσω εγγενείς ανάγκες της θέσης μου. Αλλά η αντιμετώπιση των δυσκολιών έχει κυρίως να κάνει με το γεγονός ότι είμαι άνθρωπος που δεν το βάζει κάτω. Με το γεγονός ότι αυτό που κάνω το αγαπάω περισσότερο από οτιδήποτε στον κόσμο. Εμένα μου αρέσει η δράση. Έτσι μετουσιώνω την αγάπη μου. Επίσης, θυμάμαι με τα δύσκολα, ιδίως όταν βλέπω ότι δεν έχουν λογική εξήγηση. Δηλαδή, όταν βλέπω ότι κάτι μπορεί να προχωρήσει και δεν προχωρεί, όχι απαραίτητα από ολιγωρία ενός ή πέντε ανθρώπων αλλά από μια νοοτροπία που υπάρχει, όπου περιμένουμε ο ένας από τον άλλον κάτι, ή όλοι μαζί περιμένουμε από την πολιτεία. Όταν, λοιπόν, αγαπάς αυτό που κάνεις και είσαι αποφασισμένος να παλέψεις, φτάνεις στο σημείο πολλές φορές να γίνει «ανοηλικτικός». Σε κάθε δουλειά, όμως, και στις δημόσια διοικήσεις, υπάρχουν άνθρωποι που επίσης αγαπάνε αυτό που κάνουν και έχουν μια ηθική στάση απέναντι στα πράγματα. Όταν, λοιπόν, αυτοί βλέπουν κάποιον ο οποίος δεν παλεύει μόνο για τη φιλοδοξία του ή για το όραμά του αλλά παλεύει για κάτι που είναι πραγματικά ένα εθνικό στόιχημα, δύσκολο τον αφήνουν. Ο άνθρωπος αυτός, λοιπόν, βρίσκεται υποστηρικτικός. Μπορεί να έχει και πολλούς εκθροούς. Σίγουρα όμως θα βρεθούν και σύμμαχοι. Μπορεί να είναι μέσα από τον ίδιο τον χώρο της δουλειάς του, μέλη του Δ.Σ. ή άνθρωποι της ομάδας του, μπορεί να είναι και άνθρωποι από υπουργεία, από την Προεδρία της Δημοκρατίας ή και

Εκθέσεις Exhibitions

Πωλητήριο Shop

Καφέ Cafe ☕

Εισιτήρια Tickets

Ένα μουσείο για όλο τον κόσμο

- Πώς πρέπει να φύγει ο επισκέπτης από ένα μουσείο σύγχρονης τέχνης;

«Ένα μουσείο σύγχρονης τέχνης δεν είναι «μουσείο» με σύγχρονα έργα τέχνης. Ο επισκέπτης πρέπει να φύγει θυμωμένος με αυτό που είδε, γιατί η τέχνη δεν είναι μόνο εξωραϊσμός και εύπεπτα πράγματα, ενθουσιασμένος με αυτό που είδε, προβληματισμένος, να καταλάβει πως μέσα από μια διεθνή ή τοπική συγκυρία, μέσα από έναν συγκεκριμένο τρόπο αντίληψης, θα δώσει κάποιες απαντήσεις πρώτα στον εαυτό του και ύστερα σε κάποια ζητήματα συλλογικά. Ταυτόχρονα πρέπει να «παιδευτεί». Να του δώσουμε μέσα από εκδηλώσεις κάποια κλειδιά για τη σύγχρονη τέχνη. Αλλά να περάσει και καλά. Να ακούσει μουσική, να δει και μια μικρή παράσταση, να ενημερωθεί για το τι γίνεται στη διεθνή σκηνή. Επίσης, πρέ-

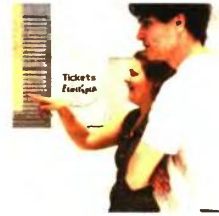
πει να φάει και να πει, να απολαύσει μια ωραία τράτασα το καλοκαίρι. Είναι απαραίτητο για να ξεφύγει ο κόσμος από τη νοοτροπία ότι η επίσκεψη σε ένα μουσείο είναι κάτι δυσάρεστο που το κάνουμε μόνο για εκπαιδευτικούς λόγους. Στο μουσείο δεν θέλουμε μόνο τους γνώστες, θέλουμε όλον τον κόσμο.

- Είναι επιβεβλημένη η αποκέντρωση στην τέχνη;

«Απόλυτα επιβεβλημένη. Όταν σταθούμε στα πόδια μας, η πρώτη μου έννοια είναι αν είμαι εδώ να ετοιμαστούν εκθέσεις και δραστηριότητες

που θα ταξιδεύουν σε όλες τις μεγάλες πόλεις της Ελλάδας, όπου οι τοπικές παρακοθήκες θα γίνουν δορυφόροι σύγχρονης τέχνης. Αυτός είναι ένας μεγάλος σκοπός και στόχος μου. Αντίστοιχα, είναι σημαντικός ο πολιτιστικός διάλογος και η συνεργασία εκτός συνόρων. Πρέπει να σταματήσει αυτός ο κακός εννοούμενος τοπικισμός «εμείς και οι άλλοι». Είμαστε «εμείς». Η διαφορετικότητα του κάθε λαού θέλει σεβασμό και προσέγγιση. Όσο είναι οι άλλοι λαοί διαφορετικοί για εμάς εμάστε και εμείς γι' αυτούς. Είμαι φανατική Ευρωπαία και είμαι πολύ περήφανη που ο ευρωπαϊκός πολιτισμός θεμελιώνεται στις αρχές του ελληνικού πολιτισμού. Η Ελλάδα ως αρχή, δόξα τω Θεώ, είναι κοινή αναφορά πολλών χωρών. Ο διάλογος με την Ευρώπη και τη Μεσόγειο είναι επιβεβλημένος. Έχω ως αρχή τις διαπολιτιστικές σχέσεις.

ΦΩΤ.: ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

τραύματα του παρελθόντος»

για τις δράσεις του μουσείου, την ελληνική ταυτότητα και τη δύναμη του πολίτη

από άλλους χώρους. Οι άνθρωποι αυτοί βοηθάνε. Και όταν βλέπουν ότι δεν το βάζεις κάτω και δεν περιμένεις τις καλύτερες μέρες -ειδικά σε μια εποχή που ξερουμε ότι θα αργήσουν-, στέκονται δίπλα σου.

- Πιστεύετε στην ατομική ευθύνη και στη δύναμη του καθενός ξεχωριστά.

«Είμαι όχι απλά «θιασώτης», είμαι ακτιβιστής αυτής της άποψης. Πιστεύω πάρα πολύ στη δύναμη του πολίτη. Πιστεύω ότι ως πολίτες έχουμε χρέος να βοηθήσουμε τη χώρα μας με όποιον τρόπο μπορούμε, ανεξάρτητα από το αν η χώρα μας δεν μας φέρνει πάντα με τον καλύτερο τρόπο. Πρέπει να σκεφτούμε τους επόμενους πολίτες. Τα παιδιά μας. Εγώ θέλω να αναλάβω τη δική μου ευθύνη προσωπικά απέναντι στους νέους ανθρώπους που είναι στο ξεκίνημα μιας παραγωγικής εποχής και δυστυχώς τους κόβονται τα φτερά και αναγκάζονται είτε να φύγουν στο εξωτερικό είτε να μείνουν με ένα αβέβαιο μέλλον, αν μπορώ για αυτούς και για μένα για τον κόπο που κατέβαλα στο παρελθόν να κάνω κάτι το οφειλώ. Αν λειτουργήσουμε όλοι έτσι σε όλους τους τομείς, είτε είναι η παιδεία, είτε η πολιτική αγωγή, είτε η οικονομία, νομίζω ένα μικρό λιθαράκι θα το βάλουμε ο καθένας. Δεν θα χτίσουμε μόνοι μας τον «τοίχο» αλλά θα βάλουμε το λιθαράκι. Οι προηγούμενες γενιές αντιμετώπισαν κατοχή, εμφύλιο και άλλες πολύ δύσκολες καταστάσεις. Όμως μας παρέδωσαν «γεργό τον τοίχο». Το ίδιο χρέος έχουμε και εμείς στις επόμενες γενιές κάνοντας ό,τι μπορεί ο καθένας σε όποιον τομέα μπορεί. Πρέπει να κοιτάμε όχι μόνο τον εαυτό μας αλλά και αυτούς στους οποίους θα παραδώσουμε τη σκυτάλη.

- Ούσα, λοιπόν, φύσει και θέσει αγωνιστής, κατάβαλετε μια προσπάθεια για να αρχίσει το μουσείο να παίρνει ζωή. Ο επόμενος στόχος;

«Ο μεγαλύτερος και πιο σημαντικός στόχος είναι η πλήρης λειτουργία του μουσείου. Είναι δυνατόν και μέσα στο 2017. Αυτά που μπορούσε να κάνει το μουσείο τα έκανε. Πηγαίνοντας ακόμη και σε χώρους που δεν είχε τη δικαιοδοσία. Τώρα περιμένουμε από την πολιτεία και από την ιδιωτική πρωτοβουλία την υποστήριξη που χρειαζόμαστε, για να μπορέσουν να εφαρμοστούν οι μελέτες που θα κάνουν αυτό το μουσείο λειτουργικό. Αυτό που κάνουμε ως τώρα είναι να αξιοποιούμε την υπάρχουσα υποδομή για να

φέρουμε κόσμο μέσα, για να κάνουμε δραστηριότητες και για να αρχίσει να λειτουργεί περίπου το μισό κτίριο, μέχρι να αναλάβει η Documenta με δική της έξοδα να το λειτουργήσει ολόκληρο για τη διάρκεια της παραμονής της στην Αθήνα. Πρέπει, όμως, να λειτουργήσουν όχι μόνο οι χώροι των περιοδικών εκθέσεων και οι χώροι εκπαίδευσης, διοίκησης κ.λπ. Πρέπει να λειτουργήσουν και αρχικά τα τρία πατώματα που θα φιλοξενήσουν τη μόνιμη συλλογή. Για να γίνει αυτό πρέπει να εφαρμοστεί η μουσειολογική μελέτη, την καταθέτει ο διευθυντής του μουσείου και έρχονται οι μελετητές (αρχιτέκτονες, ηλεκτρολόγοι, μηχανολόγοι) να την εφαρμόσουν με μια πρόταση που αφορά σε κατασκευές, εξοπλισμό, μηχανοργάνωση κ.λπ. Τότε θα μπορέσει το μουσείο να λειτουργεί πλήρως και θα μπορέσουν τα έργα της μόνιμης συλλογής να βρουν τη θέση τους. Ελπίζω ταυτόχρονα να μπορέσουν να λειτουργήσουν και οι άλλοι χώροι (αναψυκτήρια, εστιατόρια), που θα φέρουν στο μουσείο περισσότερο κόσμο, θα επιτρέψουν να έχουμε κάποια έσοδα πέραν των χορηγιών και θα το κάνουν πιο ελκυστικό, κάνοντας τον επισκέπτη να περάσει καλά.

«Όταν σταθούμε στα πόδια μας, η πρώτη μου έννοια είναι αν είμαι εδώ να ετοιμαστούν εκθέσεις και δραστηριότητες που θα ταξιδεύουν, σε όλες τις μεγάλες πόλεις της Ελλάδας»

- Η σύγχρονη τέχνη σήμερα είναι πιο ευρέως γνωστή στο κοινό...

«Σε αυτό συνέβαλε η πολιτεία που έφτιαξε δύο μουσεία, το **EMET** και το Κρατικό Μουσείο Θεσσαλονίκης, και η ιδιωτική πρωτοβουλία. Υπάρχουν οργανισμοί όπως το ίδρυμα ΔΕΣΤΕ, το ίδρυμα Νάσση, το ίδρυμα Νιάρκου, λίγο διαφορετικά, που έχουν προικίσει την Ελλάδα με πολύ σημαντικές δράσεις. Επίσης σημαντικό είναι ότι έχουμε κατανοήσει ότι η σύγχρονη τέχνη δεν έχει συγκεκριμένους χώρους που αναπτύσσεται. Το κάνουμε όλοι. Βεβαίως χρειάζεται η τέχνη την έβρα της ώστε να παρουσιαστεί με τον σωστό τρόπο, αλλά είναι εξίσου γοητευτική και όταν αναπτύσσεται στον δημόσιο χώρο, όταν συνδιαλέγεται με άλλες εποχές, με τις αρχειοτέτες. Η ταυτότητά μας είναι αυτή του Ευρωπαίου πολίτη που έχει την «πολυτέλεια»: να κοιτά εξίσου στη δύση και στην ανατολή με μία σχετική άνεση. Έχουμε επίσης τη δυνατότητα να έχουμε το υπέροχο κληιάδων χρόνων ιστορίας, ερπνητικής και μη. Πρέπει να απεννοποιηθούμε από τις δύσκολες στιγμές του παρελθόντος και να τις αντιμετωπίσουμε σαν μάθημα. Η ζωή είναι πάνω από όλα. Και πρέπει να την αφήσουμε να προχωρήσει και να μας διδάξει. Είναι πολύ μικρή σε ατομικό επίπεδο και πολύ μεγάλη στο συνολικό γίγνεσθαι. Πρέπει να συνειδητοποιήσουμε ότι όλα αυτά είναι η ταυτότητά μας.

- Θα ήθελα, κλείνοντας, να μιλήσουμε για τα έργα τέχνης στο μετρό, που έφεραν ένα τεράστιο κοινό σε επαφή με την τέχνη.

«Δεν είμαι ο μόνος άνθρωπος πίσω από αυτό. Ήμασταν μια πολύ αγαπημένη και δραστήρια ομάδα που δουλέψαμε πολύ γι' αυτό. Είναι μία από τις πιο φωτεινές περιόδους της επαγγελματικής ζωής μου. Είχα την τύχη να συνεργαστώ με πολύ σημαντικούς ανθρώπους στην επιτροπή. Επί δώδεκα χρόνια δουλέψαμε σκληρά, περιέργως ώρες, και θεωρώ ότι αυτή η σύγχρονη πόλις κάτω από την πόλη, και το αναπάντεχο της συνάντησης του επιβάτη με την τέχνη, με έργα σύγχρονα που βρίσκονται σε διάλογο με αρχαία έργα, είναι ένα από τα πιο σημαντικά έργα που έχουν γίνει και είμαι περήφανη που συμμετείχα σε αυτό.

ΦΩΤ.: ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ